

Huvudman

Ideella Föreningen för Alla Nationers Fria Skola, org. nr. 802409-3869
info@anfs.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Alla Nationers Fria Skola i Stockholms kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ideella Föreningen för Alla Nationers Fria Skola att senast den **måndag den 3 juni 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande tillsvidareanställning av lärare som saknar lärarlegitimation och studiehandledning på modersmålet. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ideella Föreningen för Alla Nationers Fria Skola inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ideella Föreningen för Alla Nationers Fria Skola ska vidta följande åtgärder

Tillsvidareanställning av lärare som saknar lärarlegitimation

1. Se till att endast lärare med legitimation anställs utan tidsbegränsning vid nyrekrytering av lärare i fall då undantagsbestämmelserna i 2 kap. 20 § skollagen inte är tillämpliga. För varje tillsvidareanställning som görs under perioden 24 februari 2024 – 3 juni 2024 ska huvudmannen inkomma med anställningsbevis samt lärarlegitimation. (2 kap. 20 § skollagen)

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att den elev som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet i språket ukrainska och uzbekiska ges sådant stöd och att elevens behov styr i vilken omfattning studiehandledningen ges. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet vid skolenheten. Av sammanställningen ska framgå vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (3 kap. 12 i § skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och rapportering och utredning av elevers frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:7254) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden och utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2023 inlett en tillsyn av Alla Nationers Fria Skola i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Alla Nationers Fria Skola följer gällande bestämmelser om lärares anställning, extra anpassningar, studiehandledning på modersmålet och frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 7 november 2023 och 9 november 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsyns-utredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Tillsvidareanställning av lärare som saknar lärarlegitimation

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den skriftliga dokumentation huvudmannen har lämnat in till Skolinspektionen och intervjuer med lärare och rektor framgår att lärarna på skolan även har anställning och undervisar på skolenheten Rosholmen Education Academy. Av anställningsavtal som huvudmannen har lämnat in till Skolinspektionen framgår att de undervisande lärarna på skolan är anställda på deltid hos huvudmannen Ideella Föreningen för Alla Nationers Fria Skola. Av anställningsavtal som huvudmannen för Rosholmen Education Academy har inkommit med till Skolinspektionen framgår att samma lärare har deltidstjänster även hos huvudmannen Rosholmen Education Academy AB.¹

Av den skriftliga dokumentation huvudmannen har lämnat in till Skolinspektionen framgår att fem lärare på Alla Nationers Fria Skola som saknar legitimation har tillsvidareanställning hos huvudmannen. Av dokumentationen framgår att tre av dessa lärare undervisar i ämnet modersmål. I intervju uppger rektorn att de tre lärarna enbart undervisar i ämnet modersmål på skolan och därmed omfattas av undantagsregler. Rektorn uppger vidare i intervju att de två andra lärarna som saknar legitimation men samtidigt är tillsvidareanställda, redan var anställda när huvudmannen tog över verksamheten. Rektor uppger att hon känner till att olegitimerade lärare inte kan tillsvidareanställas.

¹ Dnr 2023:7255.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i grundskolan utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i ämnet modersmål. Det gäller bara om det saknas sökande som har legitimation, den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet och det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen. (2 kap. 20 § skollagen)

I fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller, utöver bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd, att den som ska bedriva undervisning enligt 18 § får anställas för högst ett år i sänder. (2 kap. 21 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen gör bedömningen att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav då två personer utan lärarlegitimation, och som inte undervisar i ämnet modersmål, har anställts utan tidsbegränsning.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den skriftliga dokumentation huvudmannen har inkommit med till Skolinspektionen framgår att det finns två elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får det. Av dokumentationen framgår att det handlar om två elever, båda i årskurs 7, som har behov av studiehandledning på språket ukrainska respektive spanska. I intervju uppger rektorn att det utöver dessa två elever kan behövas studiehandledning på uzbekiska.

I den skriftliga kompletteringen uppger huvudmannen att det finns en elev i årskurs 7 som behöver studiehandledning i uzbekiska. Skolan har sökt efter en person i ett års tid utan framgång. Huvudmannen har även annonserat efter lärare i ukrainska för studiehandledning på modersmålet. Studiehandledare i spanska har de dock lyckats lösa.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev får ges studiehandledning på ett annat språk i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. (5 kap. 4 § skolförordningen)

En nyanländ elev, som har tagits emot i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 12 i § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att säkerställa att elever med behov av studiehandledning på modersmålet erhåller det. Av utredningen framgår att det finns två elever på skolan i nuläget som anses vara i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får detta. Utredningen visar att det saknas studiehandledning på följande språk: ukrainska och uzbekiska.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ideella Föreningen för Alla Nationers Fria Skolas verksamhet vid Alla Nationers Fria Skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lärares anställning samt studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga Ideella Föreningen för Alla Nationers Fria Skola att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsoteamet och rektor framgår att skolan har rutiner för arbetet med extra anpassningar till de elever som anses vara i behov av det. Av intervjuer med lärare i årskurs 1–9 framgår att lärarna inom ramen för undervisningen ger stöd i form av anpassat material, extra genomgångar, hörselkåpor, längre tid vid prov, egen dator med mera. Flera lärare uppger att arbetet med extra anpassningar pågår i 6–8 veckor innan elever anmäls till rektorn för utredning om särskilt stöd. Representanter för elevhälsan uppger i intervju att arbetet med extra anpassningar dokumenteras för varje enskild elev i skolans digitala plattform. Av lektionsobservationer framgår att bland annat hörselkåpor används vid lektioner.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rapportering och utredning av elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektor framgår att elevers frånvaro rapporteras samma dag genom skolans digitala plattform och att vårdnadshavare får information om frånvaro samma dag.

Av skriftlig dokumentation som huvudmannen inkommit med till Skolinspektionen framgår att 24 elever under vårterminen 2023 hade mer än 20 % frånvaro. I intervjuer med lärare och elevhälsa bekräftas att det finns elever på skolan med omfattande frånvaro. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att om en elev har mer än 20 % frånvaro så startas en utredning av kuratorn, oavsett om det gäller rapporterad eller orapporterad frånvaro. I intervju uppger lärare att orsaken bakom frånvaron utreds och att kontakt tas med elevens vårdnadshavare. I intervju uppger rektorn att om en elev har mer än 20 % frånvaro tre månader i rad så görs en anmälan till elevens hemkommun, oavsett om det handlar om rapporterad eller orapporterad frånvaro.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen.)

Det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Tidiga åtgärder är ofta avgörande för att eleven ska återgå till skolan och fullgöra sin utbildning. (Prop. 2017/18:182 s. 61.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist.

Utredaren Otto Swedrup har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Charlotte Rosengren medverkat.